

המקנא פרק ראשון סוטה

ד.

עין משפט
נר מצוה

יד א ב מיי פ"א מהל'
סוטה הלכה ז סמג
עשן טו טו"ע לה"ע פ"י
קעמ סוף ד:

תוספות שאנין

ה"א כדי טומאה וארצותה
פ"ה שיפחה אותה וידבר
על לבה כדי שתתרחצה
קמ"ל דמאי טומאה ביאה
לחוד דאיכא למימר קודם
נתיצת ואי תנא כדי ביאה
כ"י קמ"ל כדי הערעה
ההערה נגמר דביאה לכל
העיות כדאיתא בפרק
הבא על יבמות. ואי תנא
כדי הערעה ה"א כדי
הערעה וארצותה ואפילו
תנא כדי ביאה כדי הערעה
לא אמיתא ארצותה דאנא
אמינא הערעה למעוטי
גמר ביאה ומיהו ארצותה
בעי דהכא הוה משמע כמה
שיעור סתירה כדי ביאה
ואנא אמיתא כל צרכי ביאה
דהיינו ארצותה וגמר ביאה
והדר תני הערעה לומר
ביאה הערעה אכתי
ארצותה לא ממעט הילכך
תנא בירושא כדי טומאה
דמשמע טומאה וארצותה
והדר מפרש ומאי היא
טומאה כדי ביאה וע"כ
ארצותה אימעות דהא
ביאה כולה גמר ביאה
משמע ולא מיעט אלא
ארצותה והדר תני הערעה
לומר דלא בעי גמר ביאה
וממילא שמעי' דאי תנא
כדי טומאה כדי הערעה
וארצותה משמע והערעה
דפרשי בתריה תו לא
ממעטנא אלא גמר ביאה
הילכך איצטרי' כוליה ע"כ
ל"ה. וכמה כדי טומאה כדי
הקפת דקל וליכא לאקשויי
הואיל וסוף סוף שיעור
הקפת דקל היא ליחתי כמה
שיעור סתירה כדי הקפת
דקל דאיבעי ליה לתנא
לפרושי איסור סתירה
משום מאי כפ"ה ובתוס'
וירושלמי גבי שיעורין
הללו כמה היא הערעה כדי
הקפת דקל וליכא לאקשויי
כל השיעורין הללו חוץ
מהתרת סינור. התם אמר בן
עזאי כדי לצלות ביצה
והכא אמר כדי לשנות
ואידי ואידי חד שיעורא
הוא וליכא לאקשויי אי"כ
היינו רבי יהושע דאמר
לעיל כדי לשנותו ואמר
בתריה כדי לצלות ביצה
משום דר' יהושע אמר
דבעי מוניה עם השתיה
דסתם מוניה למשתיה מיד
הוא אכל הכא ר"ל לשנותו
כדי מוניה (דנתינן) כדי
לצלותו. בעי רב אשי
במרחק או במקרב. תמה
אמאי לא קא בעי בהקפת
דקל באלימא או בקטיסא
דבשלמא גבי כוס סתם כוס
הוי מרביעית. וכן ביצה
סתמא התנגולת וביניעות
אלא מדקל אמאי לא בעי
באיהו דקל מיירי. ושמא
ר"ל כדי הקפת דקל בינוני:

כמה שיעור סתירה. בירושלמי כל אלני שיעורין אחר
[המרת סינור]:

בן עזאי אומר. האי דמקדים בן עזאי לרבי עקיבא אע"ג דרבי
עקיבא היה רבו כדאמר בפרק הרווא (זכרות סג.) בן עזאי עד
כאן העות פניך צרכך משום דלליה
קודמת לגמיעה והאי דמקדים ליה
צלידך צרייתא משום דמסיק שיעורין
דשייבי כוסם אצל תימה אמאי מקדים
רבי ישמעאל למלתייהו דרבי אליעזר
ורבי יהושע מיהו י"ל דסדר אכילה
ושתייה סמיך^א:

א"י הכי היינו רבי אִיעזר. ה"ה
דהוה מצי למימר אי הכי היינו בן
עזאי אלא ו) צרייתא קמייתא נקט
א"י יתכן בן עזאי כדי למוג ולשמו: **אם**
בן היינו בן עזאי. ה"ה דהוה
מצי למימר היינו רבי יהודה בן
נחירא אלא ו) צרייתא קמייתא נקט:
דמרחק או דמקרב. בחזרת
דקל לא קמבעי ליה
נגדול או צטן משום דיע שיעוריה
היינו כדי מויהג הכוס וכן צלליה
צילה צמורה גדולה או קטנה משום
דפ"י כזר דהיינו כדי שמיית הכוס
אצל דהקפת דקל תימה אמאי לא
קמבעי ליה:

עקב

נטמאה הוי אומר כדי טומאה כדי ביאה כדי הערעה כדי חזרת דקל דברי ר"א
רבי יהושע אומר כדי מויהג הכוס בן עזאי אומר כדי לשנותו ר"ע אומר כדי
לצלות ביצה רבי יהודה בן בתירא אומר כדי לגמיעה קס"ד היינו הקפת דקל
היינו חזרת דקל התם א"ר ישמעאל כדי הקפת דקל ופליג ר"א עליה הכא
אמר ר' אליעזר כדי חזרת דקל אמר אב"י הקפה ברגל חזרה ברוח בעי
רב אשי חזרה ברוח כי היכי דאזיל והדר אתי או דילמא כי היכי דאזיל ואתי
והדר קאי בדוכתיה תיקו התם אמר ר"א כדי מויהג הכוס הכא כדי חזרת
דקל אידי ואידי חד שיעורא הוא התם א"ר יהושע כדי לשנותו הכא אמר
כדי מויהג הכוס אימא כדי למוג ולשנות ולימא אידי ואידי חד שיעורא הוא
א"כ היינו ר"א התם אמר בן עזאי כדי לצלות ביצה הכא אמר כדי לשנותו
אידי ואידי חד שיעורא הוא התם אמר רבי עקיבא כדי לגמיעה הכא אמר
כדי לצלות ביצה אימא כדי לצלות ביצה ולגמיעה ולימא אידי ואידי חד
שיעורא הוא אם בן היינו בן עזאי א"ר יהודה בן בתירא כדי לגמיעה
שלש ביצים זו אחר זו הכא אמר כדי לגמיעה דלדבריו דרבי עקיבא קאמר
דקאמר מויערין בצליאה ובגמיעה אימא שיעור גמיעה לחודה כדי לגמיעה
שלש ביצים זו אחר זו דהיינו צליאה וגמיעה: ר"א בן ירמיה אומר כדי
שיקשור גרדי נימא: בעי רב אשי דמרחק או דמקרב תיקו: חנין בן פנחס
אומר כדי שתושיט ידה לתוך פיה ליטול קיסם: בעי רב אשי דמהדק או
דלא מהדק תיקו: פלימו אומר כדי שתושיט ידה לסל ליטול בכר: בעי
רב אשי דמהדק או דלא מהדק בחדתא או בעתיקא בחמימא או בקריא
בדחמי

דקל קס"ד השתא דהיינו הקפה: צרות. שהכוס דוחפתו להעקף והוא חוזר למקומו: קאי בדוכסיה. נח מניעונו: אימא כדי למוג
ולשמו. והאי כדי לשנותו דקאמר לעיל אמויה דקאמר קא מוסקף ר' יהושע ואמר שמה נמי צעין עם המויהג וכדי מויהג דתנא
הכא בצמרייתא מויהג וסמיה דקאמר דסתם מויהג למשתיה מיד הוא שחר שמונו מתקלקל אם משהה אותו: א"כ היינו רבי אליעזר. דהא
ר' אליעזר בקמייתא כדי מויהג הכוס קאמר וקא פליג ר' יהושע ואמר כדי לשנותו וצמרייתא^א (נמי) אמר רבי אליעזר חזרת דקל ואוקימנא
דהיינו כדי מויהג ואי מויהג דקאמר ר' יהושע בתריה בלא שמה קאמר היינו רבי אליעזר: הכא אמר כדי לשנותו. לכוס: חד שיעורא
הוא. וליכא לאקשויי א"כ היינו ר' יהושע דקמייתא אמר כדי לשנותו לכוס ואמר בן עזאי בתריה כדי לללות ביצה דהוא כדי שמה לאו
קושיא היא דהא ואוקימנא כדי לשנותו דר' יהושע כדי למוג ולשנות וקאמר ליה בן עזאי כדי לללות ביצה דהוא כדי שמה לחודה דכוס: אימא
כדי לללות ולגמיעה. גמיעה דקאמר ר"ע בקמייתא אצליה דבן עזאי לעיל מויהג קא מוסקף לה וצמרייתא דקאמר כדי לללות ביצה לללות
ולגמיעה קאמר דסתם צלליה גמיעה בתרה שגומעו חס שלא יטעון: לדבריו דר"ע קאמר לה. דלמחר לללות ולגמיעה לדידך אדקמשערת צלליה
וגמיעה צדחא^א ספיר בגמיעה דשלש דהוא כלליה גמיעה צדחא: דמרחק. שני ראשי הנימא הנפסקות מרוחקות זה מזה דליכא שהיה
טפי: דמהדק. הקיסם דוחק צין השיינס: דמהדק. הככר דדוחק צדחא הסל: צדחא או צעתיקא. סל יסן חלק הוא ונוח להשתמש מן החדש
שהחדש יואלץ למוכו ראשי קיסמין של אריגה: בקריא או צמרייתא. לחס חס נמך וגשמת מן היד ונריך להוציאו צמח וסוהה צדחא: **דחמי**

כדי טומאה. ומהו כדי טומאה כדי ביצה ומהו כדי ביצה כדי הערעה
דהיינו נשיקת אבר [למקן כח:] בזהו מקום וכמה שיעוריה כדי הקפת דקל
שיוכל האדם לילך כציבות הדקל. ולקמן מפרש למה לי למיתני כוליהו:
כדי מויהג כוס. למוגו צמים וסתם כוס רביעית. ולקמן^א אמרי' כל
אחד ואחד מן החכמים הללו בעצמו
שיער כמה שהוא שוהה בהערות:
ליטול קיסם. מנין שנייה: ואף ע"פ
שאין ראייה. גמורה לדבר דקרא לאו
הושטת יד לסל כתב ציה יש וזכר
ורמז מקנת דהוקשה אשה וזנה לככר
לחס: וכל הני למה לי. למיתני
צרישא לימני שיעור סתירה כדי
טומאה כדי הקפת דקל: דאי תנא
כדי טומאה הוה אמינא. בכל שיעור
הלכין ללא לדי כך דהיינו טומאה
וארצותה שיפחה אותה וידבר על
לזה עד שתתרחצה: קמ"ל. דמאי
טומאה ביצה לחודה דליכא למימר
קודם הסתירה נתרית לו: קמ"ל כדי
הערעה. דקי"ל בפרק הצלע על
יבמתו (יבמות נד.) הערעה כגמר ביצה
לכל הערות: ואי תנא כדי הערעה.
ולא תנא צרישא כדי טומאה הוה
אמינא כדי הערעה וארצותה ואפי'
תנא כדי ביצה כדי הערעה לא הוה
מיעשיט ארצותה דלמא אמינא הערעה
למעוטי גמר ביצה ומיהו ארצותה
צעין דהכי הוה משמע כמה שיעור
סתירה כדי ביצה ואנא אמינא כל
צרכי ביצה דהיינו ארצותה וגמר ביצה
והדר מפרש מה היא ביצה הערעה
אכתי ארצותה לא אימעט הילכך תנא
צרישא כדי טומאה דמשמע טומאה
וארצותה והדר פריש ומה היא טומאה
כדי ביצה ועל כרחיך אימעט
ארצותה דהא ביצה כולה גמר ביצה
משמע ולא מיעט אלא ארצותה והדר
תנא ומה היא ביצה הערעה למעוטי
ללא צעין גמר ביצה וממילא שמעי'
מינה נמי דאי' לא תנא כדי ביצה
אכתי לא הוה ממעט ארצותה דכדי
טומאה גמר ביצה וארצותה משמע
והערעה דפריש בתרה לא ממעט
אלא גמר ביצה הילכך איצטריכו כוליהו:

וכמה. הוא שיעור הערעה לחודה כדי
הקפת דקל. והא ליכא לאקשויי הואיל
וסוף סוף שיעורא כדי הקפת דקל הוא
לימני כמה שיעור סתירה כדי הקפת
דקל דאיבעי ליה לתנא לפרושי איסור
סתירה משום מאי או גמר ביצה או
הערעה משום הכי תנא כדי טומאה
כדי ביצה כדפרישית: **כדי חזרת**

תורה אור השלם

1. כי בעד אשה וזנה עד
כבר לָחַם וְאֵשֶׁת אִישׁ
נָפֶשׁ יָקָרָה תִּצְדָּרֶה:
משלי כ ו
וְשָׁכַב אִישׁ אִתָּהּ
שָׁכַבְתָּ וְזָרַע וְנָעַלְמָה מִעֵינֶי
אִשָּׁה וְנִסְתָּרָה וְהָיָא
נִטְמָא וְעַד אֵין פָּה וְהָיָא
לֹא נִתְפָּשְׁתָּ:
במדבר ה יג
2. וְשָׁכַב אִישׁ אִתָּהּ
שָׁכַבְתָּ וְזָרַע וְנָעַלְמָה מִעֵינֶי
אִשָּׁה וְנִסְתָּרָה וְהָיָא
נִטְמָא וְעַד אֵין פָּה וְהָיָא
לֹא נִתְפָּשְׁתָּ:
במדבר ה יג

הגהות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה א"כ היינו
וכו' וצמרייתא דקאמר
ר"א כ"ל וזמית נמי
נמק: (ב) תוס' ד"ה אי
הכי וכו' אלא קמייתא
דבריייתא נקט: (ג) ד"ה
אם כן וכו' אלא קמייתא
דבריייתא נקט: